

Samenvatting Child Notice Soedan

2016

Samenvatting Child Notice Soedan 2016

Auteurs:

Chris Cuninghame, Abdelrahman Mubarak, Husam Eldin Ismail, Hosen Mohamed Farah

Met medewerking van:

Denise Ulwor (UNICEF Soedan), Tahani Elmobasher (UNICEF Soedan), Majorie Kaandorp (UNICEF Nederland), Stuurgroep opgericht door de Soedanese nationale raad voor de jeugdzorg

Vormgeving:

Schone Vormen

Vertaling:

Vertaalbureau Perfect

Fotografie:

Cover: © UNICEF/UNI165866/

Pagina 11: © UNICEF/UNI166245/Noorani

2016

Voor meer informatie:

Majorie Kaandorp

Kinderrechtendeskundige

UNICEF Nederland

Tel: + 31 (0)88 444 96 50

Email: mkaandorp@unicef.nl

De volledige tekst van de Child Notice Soedan is te vinden op:

www.unicef.nl/childnotices

De Child Notice Soedan is gemaakt in het kader van het project 'Better information for durable solutions and protection', op initiatief van UNICEF Nederland, UNICEF België en UNICEF Zweden, met financiële steun van de Europese Unie. De inhoud van dit rapport is de verantwoordelijkheid van de auteur en reflecteert op geen enkele manier de mening van de Europese Commissie.

Mede gefinancierd door de Europese Unie

DISCLAIMER

De informatie in de Child Notice is gestructureerd volgens de bepalingen van het VN-Verdrag inzake de Rechten van het Kind (IVRK – 1989). Het onderzoek is uitgevoerd in overeenstemming met de Richtlijnen voor het opstellen van een Child Notice rapport (december 2014). Het onderzoek voor en de presentatie van de Child Notice is uitgevoerd met inachtneming van de kwaliteitsnormen en -principes zoals geformuleerd in de *Manual Researching Country of Origin Information* van ACCORD, editie 2013¹, en in het *COI Report Methodology* van de EASO².

De hoofdtekst van deze Child Notice bevat de meest actuele informatie die tot januari 2016 publiekelijk beschikbaar was. Andere gebeurtenissen die na die datum hebben plaatsgevonden, zijn niet opgenomen in deze Child Notice.

De informatie in deze Child Notice is beperkt tot hetgeen kon worden achterhaald via openbare brondocumenten en personen. Als een bepaalde gebeurtenis, persoon of organisatie niet in het rapport wordt genoemd, betekent dat niet dat de gebeurtenis niet heeft plaatsgevonden of dat de persoon of organisatie niet bestaat.

Er zijn verschillende soorten bronnen gebruikt (NGO's, IGO's, overheden, media, de academische wereld). Ook is informatie verkregen uit interviews met verschillende belanghebbenden in de landen van herkomst, die informatie hebben gegeven op basis van hun expertise en ervaring. Alle bronnen zijn gecontroleerd en gecheckt en worden vermeld in het rapport.

UNICEF Nederland, UNICEF België en UNICEF Zweden hebben ernaar gestreefd om relevante, accurate, actuele, evenwichtige en onpartijdige informatie over de positie van kinderen in de landen van herkomst te verstrekken. De Child Notice dient echter een beknopt verslag te zijn, dat bruikbaar is voor de doelgroep. Dat betekent dat er keuzes zijn gemaakt wat betreft de hoeveelheid informatie die wordt gegeven. Hoewel het wel de intentie is, erkent UNICEF dat dit rapport niet als volledig kan worden beschouwd.

De Child Notice geeft nuttige informatie voor immigratie-/asielfunctionarissen, grenspersoneel, rechtshandhavingdiensten, maatschappelijk werkers, casemanagers, voogden, dienstverleners (educatieve medewerkers, gezondheidswerkers), tolken, advocaten en rechters voor de beoordeling van de situatie en de positie van kinderen in asiel- en migratieprocedures.

UNICEF erkent het feit dat de informatie in deze Child Notice tijdgebonden is. Regelmatige updates zijn belangrijk, maar waren niet haalbaar tijdens de looptijd van het project 'Better information for durable solutions and protection'.

¹ De trainingshandleiding is ontwikkeld door het Oostenrijkse Rode Kruis/ACCORD en kan hier worden gedownload: <http://www.ecoi.net/blog/2013/10/new-accord-training-manual-on-researching-country-of-origin-information-published/?lang=en>.

² Country of Origin Information Report Methodology van de EASO (juli 2012).

INLEIDING

Migratie van kinderen komt overal in de wereld en om verschillende redenen voor. Migratie kan worden afgedwongen door natuurrampen of oorlog. Het kan het gevolg zijn van uitbuiting, in het geval van slachtoffers van mensenhandel. Het kan worden veroorzaakt door het feit dat kinderen en/of hun ouders in hun land van herkomst voor hun leven vrezen als gevolg van vervolging. Ook kunnen kinderen migreren omdat ze op zoek zijn naar een betere toekomst. Migrantenkinderen kunnen worden begeleid door hun ouders of verzorgers, door andere volwassenen (van hun familie gescheiden kinderen) of alleen zijn (niet-begeleide kinderen), en kinderen kunnen op gangbare en niet gangbare manieren migreren. Wat de reden voor de kinderen ook is om te migreren, en ongeacht de manier waarop kinderen migreren, in alle fasen van het migratieproces dient het belang van het kind voorop te staan. In Artikel 3 van het VN-Verdrag inzake de Rechten van het Kind wordt gesteld:

‘Bij alle maatregelen betreffende kinderen, ongeacht of deze worden genomen door openbare of particuliere instellingen voor maatschappelijk welzijn of door rechterlijke instanties, bestuurlijke autoriteiten of wetgevende lichamen, vormen de belangen van het kind de eerste overweging.’

Beslissingen over status, zorg en verblijf, en over terugkeer, dienen te zijn gebaseerd op een goed gedocumenteerde beoordeling en bepaling van het belang van het kind.

Ongeacht de manier waarop en de redenen voor kinderen om te migreren en naar Europa te gaan, moet er naar een duurzame oplossing worden gezocht, waarbij het belang van het kind in aanmerking wordt genomen. Er zijn zorgvuldige en grondige procedures nodig om het belang van het kind vast te stellen en een duurzame oplossing te vinden. Daarvoor is van cruciaal belang dat informatie beschikbaar is over de situatie van het betrokken kind, of het nu van zijn/haar gezin of familie is gescheiden, niet-begeleid is of in het gezelschap van zijn of haar gezin verkeert. Dit omvat zowel specifieke informatie over de situatie van het betreffende kind, als informatie over de lokale situatie van kinderen in de landen van herkomst.

De Europese Commissie doet in haar Actieplan voor niet-begeleide minderjarigen (2010-2014)³ de oproep gegevens te verzamelen over het land van herkomst die relevant zijn voor de beoordeling van de beschermingsbehoefte van niet-begeleide minderjarigen. Dit is noodzakelijk om kwalitatief goede beslissingen te kunnen nemen.

De autoriteiten in de meeste landen van bestemming gebruiken landenrapporten/ambtsberichten (*Country of Origin Information reports*, COI). Deze rapporten worden gebruikt om de situatie in het land van herkomst te beoordelen, en te bepalen of een persoon recht heeft op internationale bescherming door middel van een vluchtelingenstatus of een subsidiaire beschermingsstatus. COI-rapporten geven ook waardevolle informatie voor besluitvorming over veilige terugkeer. Door middel van objectieve informatie over het land van herkomst neemt de kans op veilige terugkeer toe en vermindert de kans om opnieuw het slachtoffer van mensenhandel te worden. COI-rapporten dienen dan ook het uitgangspunt te zijn voor risico-evaluaties en herintegratieprogramma's.

Sommige COI-rapporten bevatten informatie over bijvoorbeeld de positie van niet-begeleide minderjarigen, vrouwelijke genitale verminking, of de rekrutering voor of betrokkenheid van kinderen bij gewapende conflicten. De informatie die hierover wordt verstrekt, is echter vaak weinig gedetailleerd en is uitsluitend op de positie van kinderen buiten het gezin gericht. Het biedt dus in het algemeen te

³ *Action Plan on Unaccompanied Minors* van de Europese Commissie (2010-2014) COM (2010) 2313/3.

weinig grond voor de beoordeling van kindspecifieke vormen van vervolging, van het belang van een kind en van veilige omstandigheden voor terugkeer.

De Child Notice voorziet in de behoefte aan meer informatie over kindspecifieke omstandigheden in het land van herkomst. De Child Notice geeft uitgebreide informatie over de lokale leefomstandigheden van kinderen, waaronder informatie over het wel of niet bestaan van voorzieningen voor kindbescherming in het betrokken land.

De Child Notice geeft ook informatie over de toegang tot onderwijs en gezondheidszorg, over het voorkomen van sekse- en kindgerelateerd geweld zoals FGM, gedwongen huwelijken, eerwraak, uitbuiting en mensenhandel.

Deze informatie is van het grootste belang voor de beoordeling van het belang van het kind, die de basis vormt voor beslissingen over het wel of niet verlenen van internationale bescherming en voor het overwegen van een veilige terugkeer.

LEESWIJZER

Dit Child Notice rapport is een landenrapport over een land van herkomst waarin informatie wordt gegeven over de leefomstandigheden van kinderen in Soedan. De Child Notice bevat waardevolle achtergrondinformatie voor zowel beleidsmakers als caseworkers, advocaten en andere professionals die werken met kinderen die uit Soedan komen of daar naartoe gaan, voornamelijk op het gebied van asiel en migratie. De Child Notice is ontwikkeld door UNICEF Nederland, UNICEF België en UNICEF Zweden, als onderdeel van het project 'Better information for durable solutions and protection', dat financieel wordt ondersteund door Europese Unie.

De Child Notice Soedan is ontwikkeld in de periode juli 2015 – januari 2016. De Child Notice begint met een samenvatting, waarin een overzicht wordt gegeven van de belangrijkste resultaten van het onderzoek over de omstandigheden waarin kinderen leven, trends, feitelijke gebeurtenissen, de problemen in het land waarmee kinderen worden geconfronteerd, de politieke context en de politieke verantwoordelijkheid ten opzichte van kinderen.

De informatie over rechten van kinderen in de Child Notice is gestructureerd volgens de bepalingen van het VN-Verdrag inzake de Rechten van het Kind (IVRK 1989). Het VN-Verdrag is een omvangrijk document, waarin de rechten onderling met elkaar samenhangen, en dat geldt derhalve ook voor dit document. Dat betekent dat elke paragraaf van het rapport gelezen dient te worden in de context van de andere paragrafen. Een falend onderwijssysteem en een zwak systeem voor kindbescherming werken bijvoorbeeld kinderarbeid en uitbuiting van kinderen in de hand. Waar dit van toepassing is, zijn onderlinge verwijzingen in de paragrafen opgenomen.

Een Child Notice heeft in het algemeen de volgende structuur:

1. Demografische gegevens/statistische gegevens over kinderen
2. Elementaire juridische informatie
3. Algemene beginselen
 - a. Non-discriminatie (met inbegrip van kinderen van minderheden en inheemse volkeren)
 - b. Het belang van het kind
 - c. Recht op leven en ontwikkeling
4. Burgerrechten en vrijheid
5. Fundamentele rechten (gezondheid, water, voeding, onderwijs)
6. Gezinssituatie en alternatieve zorgsituaties
7. Bijzondere beschermingsmaatregelen
 - a. Kinderen die met de wet in aanraking komen
 - b. Weeskinderen en niet-begeleide en van hun familie gescheiden kinderen
 - c. Slachtoffers van kinderhandel
 - d. Kinderen in gewapende conflicten
 - e. FGM/C
 - f. Gedwongen kindhuwelijken
 - g. Huiselijk geweld
 - h. Kinderarbeid en andere vormen van uitbuiting
 - i. Straatkinderen
 - j. Kinderen die op de vlucht zijn en intern ontheemden
8. De terugkeer van, van hun familie gescheiden of niet-begeleide, kinderen en gezinnen
9. Landspecifieke kwesties die gevolgen hebben voor kinderen

Hoe moet de Child Notice worden gebruikt?

De informatie in de Child Notice kan worden gebruikt:

1. om achtergrondinformatie over de situatie van kinderen in het land van herkomst te verkrijgen;
2. om potentiële (kind- en seksspecifieke) vormen en uitingen van vervolging te identificeren;
3. om andere relevante factoren te identificeren die relevant zijn voor het nemen van een beslissing over de vraag of in het gastland blijven of terugkeer in het belang is van het kind, waaronder lokale reacties van terugkeerders;
4. als input voor een *Best Interest of the Child Determination*, om er zeker van te zijn dat bij beslissingen met betrekking tot kinderen het belang van het kind is meegewogen.

Kindspecifiek asiel- en migratiebeleid

Veel kinderen vragen een internationale beschermingsstatus aan. Het is duidelijk dat kindspecifiek asiel- en migratiebeleid en wetgeving noodzakelijk is, gebaseerd op de principes en bepalingen van het VN-Verdrag inzake de Rechten van het Kind.

Cruciaal voor de bescherming van kinderen die asiel aanvragen is artikel 22 van het VN-verdrag, waarin het volgende wordt gezegd:

1. De Staten die partij zijn, nemen passende maatregelen om te waarborgen dat een kind dat de vluchtelingenstatus wil verkrijgen of dat in overeenstemming met het toepasselijke internationale of nationale recht en de toepasselijke procedures als vluchteling wordt beschouwd, ongeacht of het al dan niet door zijn of haar ouders of door iemand anders wordt begeleid, passende bescherming en humanitaire bijstand krijgt bij het genot van de van toepassing zijnde rechten beschreven in dit Verdrag en in andere internationale akten inzake de rechten van de mens of humanitaire akten waarbij de bedoelde Staten partij zijn.
2. Hiertoe verlenen de Staten die partij zijn, naar zij passend achten, hun medewerking aan alle inspanningen van de Verenigde Naties en andere bevoegde intergouvernementele organisaties of niet-gouvernementele organisaties die met de Verenigde Naties samenwerken, om dat kind te beschermen en bij te staan en de ouders of andere gezinsleden op te sporen van een kind dat vluchteling is, teneinde de nodige inlichtingen te verkrijgen voor hereniging van het kind met het gezin waartoe het behoort. In gevallen waarin geen ouders of andere familieleden kunnen worden gevonden, wordt het kind dezelfde bescherming verleend als aan ieder ander kind dat om welke reden ook, blijvend of tijdelijk het leven in een gezin moet ontberen, zoals beschreven in het Verdrag.

Deze rechten zijn verweven met het recht op bijzondere bescherming voor kinderen die buiten hun eigen gezin leven (artikel 20), het recht op gezondheidszorg (artikel 24) en het recht op onderwijs (artikel 28).

De basis voor het recht op bescherming voor elke minderjarige asielzoeker wordt gevormd door de volgende artikelen:

Artikel 2: non-discriminatie

Artikel 3: het belang van het kind

Artikel 6: het recht van het kind op leven en ontwikkeling

Artikel 12: het recht van het kind om te worden gehoord

Kindspecifieke redenen voor vervolging

Elk kind heeft het recht op een eigen asielaanvraag, ongeacht of hij of zij begeleid of onbegeleid is. Zelfs als een kind deel uitmaakt van een gezin en nog jong is, kan het toch worden beschouwd als de hoofdaanvrager. Een kind kan een vluchtelingenstatus krijgen via de erkenning van zijn of haar ouders als vluchteling. Omgekeerd kan/kunnen de ouder(s) de vluchtelingenstatus krijgen op basis van die van hun kind.

Voor de beoordeling van de asielaanvraag van kinderen, en om beslissingen te kunnen nemen, is een up-to-date analyse en kennis van de kindspecifieke omstandigheden in het land van herkomst noodzakelijk, met inbegrip van kennis van bestaande voorzieningen voor de bescherming van kinderen. Kinderen zijn zelf misschien niet de beste informatiebron. De benodigde informatie kan worden verkregen uit de Child Notice.

Net als volwassenen moeten kinderen die de status van vluchteling aanvragen, kunnen aantonen dat zij een gegronde vrees hebben voor vervolging om redenen van ras, religie, nationaliteit, lidmaatschap van een bepaalde sociale groep of vanwege een politieke overtuiging, conform het Vluchtelingenverdrag van 1951.

Zoals het VN-Comité inzake de Rechten van het Kind⁴ en de UNHCR⁵ naar voren hebben gebracht, moeten in het geval van kinderen ook leeftijd, en factoren zoals rechten die specifiek zijn voor kinderen, het ontwikkelingsstadium van een kind, kennis van en/of herinneringen aan de omstandigheden in het land van herkomst van een kind, en kwetsbaarheid, in overweging worden genomen om een passende en kindvriendelijke toepassing van de ontvankelijkheidscriteria voor de vluchtelingenstatus te waarborgen. In de Kwalificatierichtlijn van de EU (Richtlijn 2011/95/EU) wordt in artikel 9.2 bepaald dat '... daden van vervolging de vorm kunnen aannemen van ... (f) handelingen/feiten van een sekse- of kindspecifieke aard'⁶.

Het uitvoerend Comité van de UNHCR heeft erkend dat kinderen onderworpen kunnen zijn of worden aan specifieke vormen van vervolging, samenhangend met hun leeftijd, gebrek aan volwassenheid of hun kwetsbaarheid. Het enkele feit dat de aanvrager een kind is, kan dus de belangrijkste reden zijn voor het letsel dat is toegebracht of wordt gevreesd. In de UNHCR-richtlijnen inzake internationale bescherming⁷ worden bepaalde kindspecifieke vormen van vervolging benadrukt, zoals rekrutering van minderjarigen, kinderhandel en vrouwelijke genitale verminking, evenals huiselijk geweld en geweld binnen de familie, gedwongen huwelijken en/of kindhuwelijken, dwangarbeid of gevaarlijke kinderarbeid, gedwongen prostitutie en kinderpornografie, en schendingen van economische, sociale en culturele rechten.

⁴ VN-Comité voor de Rechten van het Kind *General Comment No.6: Treatment of Unaccompanied and Separated Children Outside Their Country of Origin* CRC/GC/2005/6 (september 2005).

⁵ UNHCR *Guidelines on international protection; Child Asylum Claims under Article 1 (A)2 and 1 (F) of the 1951 Convention and/or 1967 Protocol relating to Status of Refugees* HCR/GIP/09/08 (22 december 2009).

⁶ Richtlijn 2011/95/EU van het Europees Parlement en de Raad van 13 december 2011 inzake Normen voor de erkenning van onderdanen van derde landen of staatlozen als personen die internationale bescherming genieten, voor een uniforme status voor vluchtelingen of voor personen die in aanmerking komen voor subsidiaire bescherming, alsmede voor de inhoud van de verleende bescherming (herzien).

⁷ UNHCR *Guidelines on international protection; Child Asylum Claims under Article 1 (A)2 and 1 (F) of the 1951 Convention and/or 1967 Protocol relating to Status of Refugees* HCR/GIP/09/08 (22 december 2009).

Belang van het kind

In alle besluiten die in procedures betreffende kinderen worden genomen, dienen de belangen van het kind een eerste overweging te zijn.

In een asielprocedure moet naar een duurzame oplossing voor het betrokken kind worden gezocht. Een duurzame oplossing is gericht op de lange termijn en blijvend, en stelt het kind in staat uit te groeien tot een volwassene in een omgeving die voldoet aan zijn of haar behoeften, en ook aan zijn of haar rechten, zoals gedefinieerd door het VN-Verdrag, zonder dat het kind gevaar loopt op vervolging of beschadiging. De duurzame oplossing wordt verkregen door een *Best Interest Determination* (BID) uit te voeren.

Volgens *General Comment* Nr. 14 van het VN-Comité inzake de Rechten van het Kind vormen de specifieke feitelijke omstandigheden van het kind het uitgangspunt voor de beoordeling van het belang van het kind. Naast andere aspecten die voor het specifieke kind van belang kunnen zijn, kunnen bij de beoordeling en het bepalen van het belang van het kind de volgende elementen in beschouwing worden genomen:

A. Identiteit van het kind

Leeftijd, sekse, seksuele geaardheid, nationaliteit, religie en overtuiging, culturele identiteit, persoonlijkheid, huidige behoeften en zich ontwikkelende capaciteiten (waaronder opleidingsniveau).

B. Zienswijze van het kind

De zienswijze van het kind op zijn of haar identiteit en op de beschikbare opties. Neem daarbij ook de mening van (pleeg)ouders of (huidige) verzorger in ogenschouw.

C. Behoud van de gezins- en familieomgeving, instandhouding van relaties

Betekenisvolle relaties (locatie), kwaliteit en duur van hechte relaties van het kind, het effect van scheiding van betekenisvolle relaties, capaciteiten van ouders of andere verzorgers, mogelijkheden van gezinshereniging, voorkeur voor zorg binnen gezins- of familieomgeving om de volledige en harmonieuze ontwikkeling van de persoonlijkheid van een kind te waarborgen.

D. Zorg, bescherming en veiligheid van het kind

Bescherming tegen geweld, welzijn in brede zin (basisbehoeften, lichamelijke, educatieve en emotionele behoeften, behoefte aan affectie en veiligheid, in het besef dat de sociaaleconomische omstandigheden zeer divers kunnen zijn in het land van herkomst, kans op toekomstige risico's en beschadiging, en andere gevolgen van de beslissing voor de veiligheid van het kind).

E. Kwetsbare situatie

Individuele lichamelijke of emotionele behoeften, specifieke behoeften aan bescherming, ook voor slachtoffers van mensenhandel en trauma's, rol van continuïteit van gevoelens van veiligheid en stabiliteit.

F. Recht van het kind op gezondheid

Acties die nodig zijn met het oog op zijn of haar gezondheid, inclusief de geestelijke gezondheid.

G. Toegang tot onderwijs

Behoeften op het gebied van onderwijs en kansen voor ontwikkeling.

In een beoordeling van de belangen van een kind dienen deze elementen te worden afgewogen. De inhoud van elk element zal uiteraard van kind tot kind en van geval tot geval variëren, afhankelijk van zaken als de concrete omstandigheden. Kindspecifieke informatie over het land van herkomst, zoals wordt geboden in de Child Notice, geeft waardevolle input voor de beoordeling van bovengenoemde elementen, maar kan geen informatie geven over de specifieke situatie van een bepaald kind.

Een *Best Interest of the Child Determination* (BID) resulteert in een aanbeveling voor de toekomst van het kind, gebaseerd op zijn of haar belangen. Een BID-procedure is een holistische evaluatie van alle mogelijke lange-termijnoplossingen die in overeenstemming zouden kunnen zijn met de belangen van het kind. Ook worden in een BID de individuele rechten en behoeften van het kind besproken, in het bijzonder de noodzaak voor internationale bescherming en het bieden van adequate zorg. De beoordeling is holistisch, in die zin dat vele factoren in overweging worden genomen en verdergaat dan een beoordeling van de behoefte aan internationale bescherming op basis van bestaande wettelijke instrumenten. Een BID is een formeel proces met strenge procedurele waarborgen.

Systemen voor kindbescherming

De Child Notice bevat informatie over bestaande voorzieningen voor de bescherming van kinderen door de overheid en niet-overheidsactoren. Een grondige kennis van het bestaande systeem voor kindbescherming in een land van herkomst, of het ontbreken van een dergelijk systeem, is van vitaal belang voor een beslissing over internationale bescherming, mogelijke terugkeer en het beoordelen van terugkeervoorwaarden of het ontwikkelen van herintegratieprogramma's in het land van herkomst.

Een systeem voor kindbescherming (CP-systeem) bestaat uit 'bepaalde formele en informele structuren, functies en hoedanigheden die zijn opgezet ter preventie van en als reactie op geweld, misbruik, verwaarlozing en uitbuiting van kinderen'⁸. Het belang van een CP-systeem is een beschermende omgeving te creëren waarin wetten en beleid, voorzieningen, handelwijzen en praktijken erop gericht zijn de kwetsbaarheid van kinderen zoveel mogelijk te verminderen en het eigen herstelvermogen van het kind te versterken⁹. Er is echter niet één sjabloon voor een systeem voor kindbescherming dat door alle landen in de hele wereld kan worden overgenomen.

Een systeem voor kindbescherming moet een aantal basiselementen bevatten:

- Wetgeving en beleid inzake de bescherming van kinderen dienen in overeenstemming te zijn met het IVRK en andere internationale en regionale normen.
- Overheden hebben een toezichthoudende functie en dragen de eindverantwoordelijkheid voor het systeem voor kindbescherming. Dat houdt in dat zij verantwoordelijk zijn voor het inschakelen en de coördinatie van meerdere CP-actoren, waaronder maatschappelijke organisaties.
- Er is een gecentraliseerd systeem voor de verzameling van gegevens over zowel de prevalentie als de kennis van thema's en goede werkwijzen met betrekking tot de bescherming van kinderen.
- Er zijn preventieve en dienstverlenende instellingen die erop gericht zijn gezinnen te ondersteunen bij de bescherming van en zorg voor hun kind. Preventie moet niet alleen gericht zijn op het kind dat risico loopt, maar ook op de risico's zelf.
- Kinderen worden bij het proces betrokken. Zij krijgen de gelegenheid hun standpunten te uiten over reacties en interventies die plaatsvinden om hen te beschermen, en over het beleid dat wordt ontwikkeld voor de bescherming van kinderen.

Een beschermende omgeving stimuleert de ontwikkeling van kinderen en verbetert hun gezondheid, scholing en welzijn. Bovendien verbetert een beschermende omgeving ook de capaciteiten van kinderen om later ouders te zijn en productieve leden van hun samenleving te worden. Het meeste essentiële

⁸ UNICEF, UNHCR, Save the Children, World Vision *A Better Way to Protect All Children* (2012) Conferentieverlag p. 1.

⁹ UNICEF *UNICEF Child Protection System VN*-Document E/ICEF/2008/5 (2008).

belang van een systeem voor kindbescherming is dat het bescherming biedt tegen de risico's en kwetsbaarheden die ten grondslag liggen aan veel vormen van geweld en misbruik: 'Seksueel misbruik en uitbuiting, mensenhandel, gevaarlijke arbeid, geweld, wonen en/of werken op straat; de impact van gewapende conflicten, inclusief het gebruik van kinderen door gewapende strijdkrachten en groepen; schadelijke praktijken zoals genitale verminking van vrouwen/besnijdenis (FGM/C) en kindhuwelijken; gebrek aan toegang tot het rechtssysteem; en onnodige institutionalisering, onder andere'¹⁰.

In het EU-actieplan voor niet-begeleide minderjarigen¹¹ wordt het belang van een functioneel kindbeschermingssysteem als volgt geformuleerd:

'Ten slotte zal de EU de ontwikkeling van systemen voor kindbescherming blijven bevorderen, door de relevante diensten in alle maatschappelijke sectoren met elkaar te verbinden. Dit ter voorkoming van risico's op geweld, misbruik, uitbuiting en verwaarlozing van kinderen of om er op adequate wijze op te reageren, om kinderen te ondersteunen die niet door hun gezinsleden worden verzorgd en om bescherming te bieden aan kinderen die in instellingen verblijven.'

Terugkeer

De duurzame oplossingen die vaak worden overwogen zijn geografisch van aard:

1. Vrijwillige of gedwongen terugkeer naar het land van herkomst.
2. Lokale integratie in het land van bestemming, of
3. Hervestiging in een derde land, in situaties waarin het voor een persoon zowel onmogelijk is om naar huis terug te keren als in het land van bestemming te blijven.

¹⁰ UNICEF *UNICEF Child Protection System VN-Document E/ICEF/2008/5* (2008).

¹¹ European Commission *Action Plan on Unaccompanied Minors* (2010-2014) COM (2010) 2313/3.

Om terugkeer op een veilige manier te laten plaatsvinden, zijn er vele overwegingen die in aanmerking moeten worden genomen, waaronder de noodzaak om het kind te beschermen.

In 2014 publiceerde UNICEF een discussiestuk¹² over de rechten van kinderen met betrekking tot het beleid en de praktijk in Europa inzake terugkeer. Dit document bevat een opsomming van overwegingen die overheden ter harte moeten nemen bij besluiten over terugkeer van kinderen:

1. Beoordeel zorgvuldig de veiligheidssituatie, per land en op lokale basis, en speciaal gericht op kinderen.
2. Voer een *Best Interest Determination* (BID) uit om voor elk alleenstaand kind een duurzame oplossing te vinden.
3. Ontwikkel en gebruik procedures die gebaseerd zijn op de rechten van kinderen voor het opsporen en in contact treden met het gezin of familie.
4. Respecteer het belang van de kinderen bij de terugkeer naar hun gezin of familie.
5. Werk aan mogelijkheden voor duurzame oplossingen en ontwikkeling op lange termijn.
6. Voer nu openbare consultaties uit over de benodigde beleidswijzigingen om nieuwe werkwijzen in te voeren.
7. Laat kinderen niet terugkeren naar institutionele voorzieningen, tenzij de aanbevolen veiligheidsmaatregelen zijn getroffen.

Hoewel het discussiestuk is geschreven met het oog op van hun gezin of familie gescheiden en niet-begeleide kinderen, is een aantal van deze overwegingen ook relevant bij het overwegen van de terugkeer van kinderen en hun gezin.

Voor de beoordeling van de veiligheidssituatie en het ontwikkelen van specifieke herintegratie-programma's, is het van het grootste belang om kindspecifieke informatie over het land van herkomst te raadplegen. Deze kan worden gevonden in de Child Notice.

¹² UNICEF *Children's rights in return policy and practice in Europe; a discussion paper on the return of unaccompanied and separated children in institutional reception or family* (2014) Voorburg.

SAMENVATTING

Soedan is een multi-etnische presidentiële republiek met een overwegend islamitische bevolking. Op basis van de volkstelling in 2008 werd de bevolking geschat op 39.154.990 mensen. Deze telling omvatte echter ook het inmiddels onafhankelijke land Zuid-Soedan. De bevolking van noordelijk Soedan (officieel de Republiek Soedan, hierna aangeduid als 'Soedan') werd geschat op 30.894.000 mensen, met een voor 2015 voorspeld bevolkingsaantal van 38.435.252 mensen¹³. Als gevolg van de territoriale veranderingen, de stromen vluchtelingen en intern ontheemden (IDP) en enkele andere belangrijke factoren, lopen schattingen van het bevolkingsaantal sterk uiteen. De meerderheid van de mensen – ongeveer twee derde – woont op het platteland.

Uitgaande van de volkstelling van 2008 werd geschat dat kinderen (onder 18 jaar) 48,5 procent (15 miljoen) van de bevolking uitmaken. Deze verhouding lijkt na de onafhankelijkheid van Zuid-Soedan niet te zijn veranderd. Uit gegevens van de MICS (*Multiple Indicator Cluster Survey*) van Soedan uit 2014 blijkt dat 50,6 procent van de bevolking jonger is dan 18 jaar, en 15,2 procent jonger dan vijf jaar. Soedan herbergt grote, groeiende aantallen vluchtelingen en intern ontheemden, als gevolg van interne conflicten en gevechten in buurlanden (bijvoorbeeld in Eritrea, Tsjaad en Zuid-Soedan). De UNHCR schat dat in Soedan tegen het einde van 2015 bijna een half miljoen vluchtelingen en twee miljoen intern ontheemden aanwezig zijn. Medio 2014 werd vastgesteld dat bijna 70 procent van de 100.000 vluchtelingen die tot dan toe vanuit Zuid-Soedan de grens waren overgestoken, vrouwen en kinderen betrof¹⁴.

Onder het belangrijkste wetgevingsinstrument van Soedan, de nationale Soedanese interim-grondwet (Interim National Constitution, INC) uit 2005, is de uitvoerende macht in handen van de president. De INC, de laatste van verschillende eerdere grondwetten sinds de onafhankelijkheid in 1956, kwam tot stand na de brede vredesovereenkomst (Comprehensive Peace Agreement, CPA) van 2005 met Zuid-Soedan. Een nieuwe, blijvende grondwet is in voorbereiding. Op grond van het lokale overheidssysteem van Soedan beschikt elk van de achttien deelstaten over wetgevende bevoegdheden.

In 2010 werd een Child Act (jeugdwet) aangenomen ter ondersteuning van de rechten van kinderen. Daarin werden ook op effectieve wijze verscheidene eerdere wetten samengebracht waarin de rechten van het kind aan de orde kwamen (bijvoorbeeld de Wet op de strijdkrachten uit 2007, die rekrutering van kinderen verbiedt), en werd de weg vrijgemaakt voor verdere relevante wetgeving en beleid (bijvoorbeeld de Wet op de Burgerlijke Stand uit 2011).

In de meest recente beoordeling van Soedan door het VN-Comité inzake de Rechten van het Kind (het Comité) (uit 2010; de volgende wordt in 2016 verwacht), werd verheugd gereageerd op de Child Act, maar werd tevens opgemerkt dat andere Soedanese wetgeving hiermee op cruciale punten in strijd is. In de strafwet van 1991 wordt bijvoorbeeld een veel lagere leeftijd van strafrechtelijke verantwoordelijkheid gehanteerd. Het Comité was kritisch over de kloof tussen wetgeving ten gunste van de kinderen en de daadwerkelijke uitvoering.

De gevolgen van deze ontoereikende uitvoering voor kinderen zijn groot. Een deel van de Soedanese bevolking, waaronder kinderen, is kwetsbaar omdat ze met een zeer laag inkomen leven in agrarische gemeenschappen, in armoedige omstandigheden in kleinere of grotere steden of in conflictgebieden verblijven, of vluchteling of intern ontheemd zijn.

¹³ Ministry of Cabinet Central Bureau of Statistics *The Final Population Projections 2008-2038* (2010) pp. 5 & 78.

¹⁴ UNHCR Soedan Factsheet September 2014, beschikbaar op <http://www.unhcr.org/524d87ac9.html> (geraadpleegd op 12 juli 2015).

De behoefte van deze kinderen aan basisvoorzieningen en andere steun is groot, maar vaak wordt slecht in deze behoefte voorzien. De wetten die hen recht geven op deze voorzieningen en hen beschermen, worden niet uitgevoerd, vanwege het enorme gebrek aan de noodzakelijke middelen. Soms ontbreekt ook de wil om wetten uit te voeren, zoals in het geval van niet ten uitvoer gebrachte wetten die ten doel hebben vrouwelijke genitale verminking en vrouwenbesnijdenis (*Female Genital Mutilation/Cutting, FGM/C*) te verbieden.

Als gevolg van het aannemen van de Child Act zijn er wel degelijk opmerkelijke voorbeelden te vinden van goede initiatieven die door de overheid en autoriteiten in het belang van kinderen (soms in samenwerking met andere nationale en internationale organisaties) genomen zijn. Eén daarvan is het groeiende aantal *Family and Child Protection Units* (CPU's) dat nu verspreid over alle deelstaten actief is. Ze opereren vanuit politiebureaus en bieden concrete, praktische ondersteuning aan kinderen – slachtoffers, getuigen of verdachten – die daar terecht komen.

Toch leidt de status quo ten aanzien van de implementatie van wetgeving ertoe dat veel kinderen bijzonder kwetsbaar zijn. In deze Child Notice worden de belangrijkste groepen geïdentificeerd, zoals kinderen die te maken hebben met huiselijk (of institutioneel) geweld, in aanraking zijn gekomen met de wet, kinderen in straatsituaties of die betrokken zijn bij gewapende groepen, kinderen die vluchten uit conflictgebieden, werkende en verhandelde kinderen, kinderen met een handicap, kinderen in de alternatieve zorg, en de vele meisjes die jong trouwen (al vanaf tien jaar) en/of FGM/C-praktijken ondergaan.

Voor gevluchte en intern ontheemde kinderen, en voor terugkerende, van hun gezin of familie gescheiden en niet-begeleide kinderen, bestaan enkele afspraken met andere landen (met Kenia, Ethiopië, Somalië en Zuid-Soedan), en voorzieningen binnen het land. Teruggekeerde gezinnen mogen zich vestigen waar ze willen, en velen kiezen voor de veiligheid van Khartoem. Zij kunnen beschikken over basisvoorzieningen (zoals gezondheidszorg, onderwijs en welzijn), en over mogelijkheden voor het opsporen van de familie en re-integratie.

Wat betreft kinderen zijn deze diensten gericht op de kinderen die in kampen wonen, en worden ze verstrekt door de overheid en door maatschappelijke en internationale organisaties. Gegevens over kinderen en gezinnen die buiten de kampen wonen (en bijna altijd in stedelijke gebieden), vooral intern ontheemden, zijn grotendeels afwezig, zodat dienstverleners in dergelijke situaties niet gemakkelijk ondersteuning kunnen bieden.

Statistische gegevens van goede kwaliteit en andere informatie over kinderen in Soedan zijn vaak niet beschikbaar. Dit is een ernstig probleem, dat niet alleen de analyse van de rechten van het kind lijkt te bemoeilijken, maar ook die van andere kerngebieden van maatschappelijke en economische ontwikkeling. Een belangrijk aspect is het ontbreken van recente gegevens van volkstellingen.

Bij het schrijven van deze Child Notice heeft het de auteurs verontrust dat zij informatie over de situatie van kinderen vaak niet volledig met getallen konden onderbouwen. In het algemeen zijn er weinig specifiek naar kinderen uitgesplitste gegevens beschikbaar, en voor kinderen uit etnische en andere specifieke groepen, waaronder gevluchte en intern ontheemde kinderen, is het beeld zelfs nog minder compleet.

STATISTIEKEN

Het landenrapport van Soedan is te vinden op:
<http://www.unhcr.org/pages/49e483b76.html>.
Voor het laatst geraadpleegd op 20 januari 2016.

De slotopmerkingen van het VN Kinderrechtencomité over de periodieke rapporten van Soedan zijn te vinden op:
http://tbinternet.ohchr.org/_layouts/TreatyBodyExternal/Countries.aspx?CountryCode=SDN&Lang=EN.
Voor het laatst geraadpleegd op 20 januari 2016.

Demografische informatie	Cijfers	Bron
Totale bevolking (2013) In duizendtallen.	37,964	UNICEF 2014
Bevolkingsaantal onder 18 jaar (2013) In duizendtallen.	18,135	UNICEF 2014
Bevolkingsaantal onder 5 jaar (2013) In duizendtallen.	5,722	UNICEF 2014
Kindersterftecijfer onder 1 jaar (2013) Uitgedrukt per 1000 levend geboorten.	51	UNICEF 2014
Kindersterftecijfer onder 5 jaar (2013) Uitgedrukt per 1000 levendgeborenen.	77	UNICEF 2014

UNICEF 2014

The State of the World's Children 2015 (publicatiedatum november 2014)
http://www.unicef.org/publications/index_77928.html
Voor het laatst geraadpleegd op 15 januari 2016.

LIJST VAN CONTACTORGANISATIES

Overheid

1	Afdeling voor Beschermingsmaatregelen van de NCCW	<i>Tahani Mohamed Elhaj</i>
2	Afdeling voor Kinderen en Gewapende Conflicten van de NCCW	<i>Hagir GamalEldin</i>
3	Afdeling voor Planning van de NCCW	<i>Mohamed Ahmed Musa</i>
4	Afdeling voor Sociale Normen van de NCCW	<i>Amira Azhari</i>
5	Afdeling voor Wetgeving en Beleid van de NCCW	<i>Omaira Abdelwahab</i>
6	Centraal Bureau voor de Statistiek	<i>Abdelgadir Mohamed Ahmed</i>
7	Centrum voor Informatiebeheer van de NCCW	<i>Husam Eldin Ismail</i>
8	Commissie voor Vluchtelingen	<i>Ibrahim Mohamed</i>
9	Directoraat van de Afdelingen Gezins- en Kinderbescherming van de deelstaat Khartoem	<i>Colonial/ Afrah Ahmed</i>
10	Hoofd van de Afdeling Coördinatie en Opvolging van de Raad voor de Jeugdzorg in de deelstaten	<i>Mr. Fatah ElRahamn Mohamed Babiker</i>
11	Hoofd van de eenheid Rapportage van de NCCW	<i>Mr. Hosen Mohamed Farah</i>
12	Landelijk Ministerie voor de Volksgezondheid	<i>Tagwa AlKheir Mohamed</i>
13	Ministerie van Advies en Maatschappelijke Ontwikkeling	<i>Alia Mohamed</i>
14	Ministerie van Arbeid	<i>Molhima Mahgoub</i>
15	Ministerie van Binnenlandse Zaken/Burgerlijke Stand	<i>Howida Abu Bakr</i>
16	Ministerie van Justitie/Adviesraad voor de Mensenrechten	<i>Khalda Yassin</i>
17	Ministerie van Onderwijs	<i>Nagat Ahmed</i>
18	Ministerie van Welzijn en Sociale Voorzieningen	<i>Muna Mustafa Khogali</i>
19	Nationale Bevolkingsraad	<i>Samah Mohamed</i>
20	Raad voor de Jeugdzorg van Khartoem	<i>Nisreen Awad</i>
21	Secretaris Generaal van de Nationale Raad voor Jeugdzorg (NCCW)	<i>Mrs. Souad Abdelaal Eltahir</i>
22	Soedanese Gewapende Strijdkrachten/Afdelingen voor de Rechten van Kinderen	<i>Brigadier/ Hamza Babikir</i>

Internationaal en NGO's

1	Child Development Foundation	<i>Huiam Omer Mohamed</i>
2	Child Rights Institute	<i>Nihal Khalid Siddig</i>
3	DDR	<i>EIDosogi Ismail Musa</i>
4	Early Childhood Center	<i>Limiaa Kamal Baiomi</i>
5	National Council for Persons with Disability	<i>Manal Abdalla</i>
6	Sabah for Child Care and Development	<i>Khalf Alla Ismail</i>
7	Save the Children	<i>Manal Algalad</i>
8	Society Studies Center	<i>Hala Yousuf</i>
9	UNICEF	<i>Denise Ulwor & Tahani Elmobasher</i>

Voor meer informatie:

Majorie Kaandorp

Kinderrechtensdeskundige

UNICEF Nederland

Tel: + 31 (0)88 444 96 50

Email: mkaandorp@unicef.nl

www.unicef.nl/childnotices

UNICEF Nederland

UNICEF België

UNICEF Zweden

Mede gefinancierd door de Europese Unie